

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZ. SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

Egész évre ——— 8 korona	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Félévre ——— 4 " "	BUDAPEST,
Negyedévre ——— 2 " "	IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).
Egyes szám ára 16 fillér.	

Felelős szerkesztő:
SZILASSY ZOLTÁN
a Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetségének titkára

A Vörösmarty-szobor megalkotói.

Három hírneves magyar művész fogott össze, hogy megalkossa a Szózat költőjének emlékszobrát. A három művész Isten adta tehetségének minden porszemét latba vetette, hogy a „Hazádnak rendületlenül“ magasztos eszméje érvényesüljön Vörösmarty emlékezetére emelt szoborműben.

Voltaképpen Kallós Edére bízta a szobor-bizottság a mű megalkotását.

Kallós azonban a kivitelnél maga mellé vette segédül egyik művéstársát, Telcs Edét, míg a szobormű építészeti részének megszerkesztésénél hírneves műépítészünk Márkus Géza volt a szoboralkotó segélyére.

Meg is látszik e szobron, hogy három kiváló művészember állott össze s öntötte minden tudását a szoborba.

A Vörösmarty-szobor szakértő művészek állítása szerint egyik legszebb szoboralkotás, a magyarországi szobrok között a legsikerültebb és a magyar székesfőváros legszebb terének a Gizella-térnek ékessége.

Ez a tér egy gyönyörű palotasoroktól övezett parkirozott terület, melynek közepén áll a Szózat lánglelkű költőjének szobra, mely körül egy csoport szoborban megörökítve van az a lelkesedés, amely a Szózat dallama nyomán kél.

Kallós Ede és Telcs Ede szobrászművészeknek Vörösmarty Mihály szobra az első nagyobb alkotásuk.

Amikor a lepel lehullott a szoborról, az egész közönség halk morajjal adott kifejezést meglepetésének; ihletett, ünnepi hangulat ömlött végig az óriási tömegen; maga József királyi herceg és Augusztina hercegasszony az elragadtatás hangján nyilatkoztak; a szobor szépségeinek élvezése közben több ízben kezet szorítottak a művészekkel, akik nem győzték elfogadni a nagyszámú baráti és ismerősökből álló üdvözlők szerencsekívánatait.

Külföldi szobrászművészek is voltak jelen.

Mai képeinken bemutatjuk a három művész jól sikerült arcképét.

Kallós Ede.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 33 év óta

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udv., szállító magkereskedésében
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utcza 33. sz.
IV., Kossuth Lajos-utcza 4. sz. kaphat. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

a három művész előtt újra legteljesebb elismerésüknek adtak kifejezést.

A fenségek szívélyes búcsút véve a kormány tagjaitól és a szoborbizottság elnökétől, a közönség lelkes éljenzése közben kocsiba szálltak és felhajtattak a budavári királyi palotába.

A koszorúk.

A főhercegi pár távozása után a küldöttségek letették a koszorúikat.

A főrendiház koszorúját gróf Desseffy Aurél helyezte el néhány szóval a szobor talapzatára, a képviselőházét Návay Lajos. Az Akadémia és a Kisfaludy-Társaság koszorúját Beöthy Zsolt tette le. Herczeg Ferenc a Petőfi Társaság koszorúját tette le.

A Képzőművészeti Társulat koszorúját báró Forster Gyula elnök, a Budapesti Ujságírók Egyesülete koszorúját Szatmári Mór alelnök helyezte el a szobor lábához. Majd a Nemzeti Kaszinó, az Országos Kaszinó és a Lipótvárosi Kaszinó koszorúit helyezték a szobor talapzatára. A Szent István Társulat nevében Giesswein Sándor helyezte el a koszorút. A Magyar Képzőművészek Egyesülete koszorújának letétele után Rátkay László, az országgyűlési függetlenségi párt koszorúját, Nagy Ferenc pedig az alkotmánypárt koszorúját helyezte el.

A színházak küldöttein kívül koszorút tettek le a szoborra Pest vármegye főispánja, az erdélyi irodalmi társaság, Pest vármegye alispánja, Vas vármegye közönségének nevében a megye alispánja, a vas megyei kaszinó, Pest vármegye törvényhatósága.

A szobor talapzatát még számosan koszorúzták meg, melynek befejeztével az érdeklődő nagyközönség betódult a parkba és közelről is megsejmelte Vörösmarty szobrát.

Akié a föld, azé az ország.

Ezen a címen egy Porszem álnév alá rejtőző szerző könyvet írt, amelyben azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy a magyar társadalomnak miként volna lehetséges gazdaságpolitikai téren egészségesebb irányban haladni.

Mert bizony, nincsen mit tagadni, közgazdasági helyzetünk ahelyett, hogy megfelelő mértékben javult volna, folyton rosszabbodik, mert a nép szegényedése, különösen az egyik oldalon, a kisemberek részén, bár érdekükben elég sok történt már, élesen szembeötlő.

A munka főalapozmája az, hogy Magyarországon mindenekelőtt okos és céltudatos állampolitikai, gazdasági és különösen viszonyainknak megfelelő magyar birtokpolitikát kell és pedig lehetőleg azonnal végrehajtani. A könyv azt fejtegeti, hogy ha ezen a téren a szükséges és sokszor hangoztatott gazdasági reformok

mielőbb megvalósulhatnak, azaz igazi magyar nemzeti politikát leszünk képesek kezdeményezni — alap és erő van hozzá, legföljebb sokaknál még csak a hazafiúi jóakarát hiányzik, ez pedig talán még jobban megváltozik — akkor a nemzetiségi villongások is mintegy önmaguktól megszűnnek és a fekélymódra mutatkozó ama kénvések, amelyek a bevándorlók nyomán fakadtak, minden nagyobb orvoslás nélkül bizonyára könnyen el is enyésznek.

Erős magyar érzelmű parasztbirtokos osztályra, azaz a mostaninál anyagi és erkölcsi tekintetben jóval erősebb és életképebb kisbirtokos-osztályra van szükség; erre fekteti szerző nagyon helyesen a fősúlyt ugyanakkor, amidőn megfontoltan követi el ugyancsak a parasztsztyál érdekében, az intelligens középbirtokos-osztály helyzetének könnyítését, a még életerős, de sokat gyöngült középbirtokosok talpraállításával.

Az ország dolga.

A magyar törvényhozó testület a szigorított házbélyok alapján igen gyorsan végzett az ország költségvetésével. Az összes miniszteriumok tárcáit letárgyalták e héten és most már azokra a törvényjavaslatokra fog a sor kerülni, amelyeket annak idején az egyes miniszterek visszavontak. Ezek között a törvényjavaslatok között van több sürgősebb is, melyeket a minisztertanács elhatározása szerint még a nyári szünet előtt kell letárgyalni. Így sürgősek a telepítési és parcellázási javaslatok, a szeszdóreform ügyében a Ház elé terjesztendő törvényjavaslatok, melyeket a szeptember elején kezdődő főzési idény előtt életbeléptetni kell. Az Ausztriával való kiegyezés értelmében a magyar kormány kötelezte magát arra, hogy a szeszdóról szóló törvényjavaslatot a megegyezés alapján a képviselőháznál keresztül viszi.

A képviselőház a mentelmi ügyeket, a büntető pörrendtartás kiegészítéséről szóló javaslatot, az igazságügyi bizottság jelentését Perczel Dezső és Csávossy Béla ellen való ügyben és a kérvényeket tárgyalta a szerdai ülés végén válaszolt Andrássy Gyula gróf belügyminiszter Mezőfi Vilmosnak az általános választói jog dolgában beterjesztett interpellációjára. A miniszter ezuttal csupán a benyújtás határidejéről nyilatkozott, de a reform részleteire nem terjeszkedett ki.

AJÁNLJUK nagyobb szőlőbirtokosoknak tökéletesbitett

magyar fogatos szőlőpermetezőinket,

melyekkel **nagy munkaerő és anyagmegtakarítás** érhető el. Most megjelent tavaszi, szőlőmivelés árjegyzékünket, **szőlővédekezési gépek, permetező stb. anyagokról** kívánatra bementve megküldjük.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

BUDAPEST, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

Mi hír a külföldön?

Orosz ultimátum Perzsiának.

Teheránból jelentik, hogy a perzsa kormány nem felelt az orosz parancsnoknak ultimátumára, amelyben a deliazufer-törzsnek példás megbüntetését és a kárvallott emberek számára kártérítést követel. Az ultimátum hétfőn délben járt le s ezért az összes körökben nagy az aggodalom; komoly eseményektől félnek. A perzsa kormány beadta lemondását. A perzsa-orosz határkonfliktus rendkívül komoly stádiumba lépett. Izvolszky külügyminiszter minap a cárnál volt hosszú kihallgatáson. A külügyminiszter tegnap a perzsa követtel is sokáig tanácskozott, akinek azt mondta, hogy a perzsa kormány nagyon helytelenül teszi, hogy az ultimátumra való választ elhalasztotta.

A német császár dicsérete.

A német kórházegyesület minapi évi díszlakomáján az elnöklő londoni lordmajor a király és a királyi családtagok éltetése után a német császárra ürítette poharát. Beszédében kijelentette, hogy a császár élete célja a béke fönntartása és ha az összes nemzetek követik fényes példáját, ez esetben nem kell félni a béke megzavarásától. Megemlékezett ezután arról a látogatásról, amelyet a német császárné a múlt év novemberében a kórházban tett, valamint az intézmény iránt tanúsított élénk érdeklődéséről és az e célra adományozott 1000 márkáról. Nagy elismeréssel említette, hogy az intézmény rendelkezésére áll németnek és angolnak egyaránt és hangoztatta a két nemzet együttműködésének szükségességét. A gyűjtések 4880 fontot eredményeztek. Ebből 200 fontot a német császár adományozott.

Románia nemzeti ünnepe.

A király koronázásának és a nemzeti ünnepnek évfordulója alkalmából minap a székesegyházban Tedeum volt, amelyen a király a királyi család tagjaival, a miniszterek és a diplomáciai kar vettek részt. Azután a helyőrségek elvonultak a király elé.

Az angol király oroszországi útja.

Most már egészen bizonyos, hogy Edvárd király június 9-én érkezik Revalba. A király a Viktória and Albert jachton utazik és vele lesz Alexandra királyné, Viktória hercegnő, Hardinge külügyi államtitkár s esetleg a pétervári angol nagykövet is. A cár a cárnéval és az özvegy cárnéval a Standard hajón indul el Revalból torpedóhajóraj élén, egy tengernagy parancsnoksága alatt. Az üdvözlés tengeren fog történni s a látogatás két napig fog tartani. A találkozásnál Izvolszky orosz külügyminiszter is jelen lesz. Hír szerint a cári pár az angol királyi család látogatását vissza fogja adni Windsorbán. A pétervári angol nagykövetség legelsőrendű politikai eseménynek mondja a revali találkozást, amelyen meg fognak oldani számos fontos nemzetközi kérdést, különösen olyanokat, amelyek a Balkán-félszigetre és Macedóniára vonatkoznak.

Mi hír van itthon?

A nemzetiségiek és a szocialisták.

Néhány nemzetiségi párti képviselő, főképp Hodzsa Milán és az aradmegyei román képviselők — tudvalevőleg — olyan irányú mozgalmat indítottak, hogy a nemzetiségi párt az általános szavazati jog érdekében kezdendő agitáció idejére lépjen szorosabb összeköttetésbe a szociáldemokrata párttal. A tót képviselők lapja, a

„Slovenszky Tizdennik“ és az aradi „Tribuna“ állást is foglaltak az eszme mellett, azonban az erdélyrészi román lapok határozottan elítélik a szocialistákkal való szövetekezést, azt mondván, hogy a román nép istenfélő, vallásos nép, amely nem szövetkezik az istent és hazát tagadó szocialistákkal. A bánági és az erdélyi román képviselők se helyeslik ezt az akciót, Mihályi Tivadar, a párt elnöke pedig határozottan ellene nyilatkozott.

Törvény a parcellázásról.

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter a nyári szünet után törvényjavaslatot terjeszt a képviselőház elé a telepítésről és a parcellázásról. A törvénynek az lesz a célja, hogy a kisbirtokosoknak, amikor ingatlan akar-nak szerezni, sem a megszerzés, sem a vétellel járó pénzügyi művelet ne kerüljön sok költségbe. Különben is a földművelésügyi minisztérium közreműködésével országszerte végrehajtott parcellázások nagy meglepedést keltenek mindenfelé. Jelenleg 70,000 hold föld parcellázása van munkában és sikerült 78 községnek minden közvetítési költség nélkül és pedig az eredeti áron ingatlan szerezni.

Az országos munkásbetegségélyző és balesetbiztosító pénztár.

Az országos munkásbetegélyző és balesetbiztosító pénztár igazgatósága e hónap 19-én és 20-án tartott ülésén beható vita után elfogadta az országos pénztár új alapszabályait s azokat a legközelebb összehívandó rendkívüli közgyűlés elé terjeszti. Az üléseken az állami munkásbiztosítási hivatal képviselőjében Mentsik Ferenc dr. másodelnök jelent meg, és a tárgyalást Hatvány József elnök vezette. Az elnök az ülésen beszámolt arról, hogy Szerényi József államtitkárnak bemutatva a szükséges információkat, amelyek szerint az országos pénztár tisztviselői megfelelő kvalifikációval bírnak, hogy továbbá az országos pénztár volt az, mely némely vidéki pénztár helytelen igazgatásának orvoslására az állami munkásbiztosítási hivatal közbenjárását kérte, valamint hogy az országos pénztár elnöksége a legkorrektebben intézkedett az iránt, hogy semminemű politizálás a pénztárban helyt ne foglaljon s az országos pénztár elnökségében és igazgatóságában a kérdések elbírálásánál mindig objektív szempontok voltak irányadók.

Itélet a dánosi rablógyilkos cigányok ügyében.

A dánosi rablógyilkos cigányok bünperében most ítélkezett a pestvidéki királyi törvényszék, mint esküdtbíróóság. Az esküdtek verdíktje szerint bünösnek mondtak ki Sztojka Párnót és Sztojka Dolát négyszeres gyilkosságban, a kétszeres rablásban, a háromszoros súlyos testi sértésben és a kétszeres lopás büntetésben. Sztojka Bajkát a négyszeres gyilkosságban. Balog Tutát a négyszeres gyilkosságban, kétszeres rablásban, háromszoros súlyos testi sértésben, kétszeres lopásban, az erkölcsstelen merényletben, gyújtogatásban. Lakatos János Kunát a négyszeres gyilkosságban. Német Vrana, Trokár Marcsát a négyszeres gyilkosságban. Surányi Csoroslyát a négyszeres gyilkosságban. Lakatos Julcsa Luternát a négyszeres gyilkosságban. Surányi Ignácot az orgazdaságban, rablásban, háromszoros súlyos testi sértésben és lopásban. Surányi Márton az orgazdaságban, rablásban, háromszoros súlyos testi sértésben és kétszeres lopásban; úgyszintén bünösnek mondták ki a többi cigányt is.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Az értékesítő szövetkezetek fontossága.

(Folyt. és vége.)

A gyümölcs értékesítése is rendezetlen. Bő termék idején az ad gondot a gazdának, hogy mit csináljon vele. A kisvárosi hetipiacra annyit visznek be, hogy még a fáradságot sem fizeti meg a vevő; de így is kap eleget. A nagyváros bezzeg elfogyasztja a sokat is és ha szép a gyümölcs, meg is adja az árát.

Igy vagyunk a szőlővel is. Ebből rengeteg mennyiség jön a fővárosi piacra, mégis sokszor jobban értékesül, mint az újbor. Már pedig azt igen jól tudja mindenki, hogy egy kiló szőlőből nem lehet egy liter mustot előállítani. Szövetkezeti úton a kiscgazdák is résztvehetnek a szőlőeladásban és több pénzt látnak, mintha bort készítenek belőle.

A zöldségtermékek is olyanok, melyek szépen megértítik a gazda fáradságát. Érdemes a vele való foglalkozás. Erre nézve álljon itt a következő eset. A kecskeméti határban, néhány vállalkozó szellemű gazda összebeszéltek és bevetettek néhány éve 40 hold földet uborkamaggal. Sokan szánakozóan megmosolyogták, mint haszontalan kísérletet. Az eredmény azonban meglepő lett. A vállalkozók felesbe adták ki 4 holdanként a földeket; még előleget is adtak, mivel a felesek igen szegény emberek voltak. Beárultak pedig egy-egy ilyen darab földről 1200—1400 koronát, noha csak kezdők voltak. Erre elhatározta több kiscgazda, hogy a jövőre ők is természetesen uborkát. A zöldségfélékre nézve ott vannak példának a már majd minden magyar kisvárosban dolgozó bolgár kertészek. Hasonlóra nem volna képes a mi népünk? . . .

A méhek munkáját is rossz áron kénytelen a gazda értékesíteni. Ősz táján a mézkereskedő megjelenik a falukban az egyik felén bevert tetejű hordóival. Mézet keres. Úgy, amint a kasból kiszedik, adja el a gazda 40—60 fillérért kilóját. A kereskedelmi ára még egyszer ekkoránál is jóval nagyobb; nem is számítva a viaszknak igen tekintélyes árát.

A bab és a mák csak olyan, amiből csak annyit termelnek, amennyi a háztartásra szükséges. Pedig el lehet ám ezt is adni. A városoknak nagy fogyasztása van ebben a cikkben. Jobb ára van jóval, mint a buzának. Érdemes természetesen; de csak úgy, ha a gazdák szervezkednek az eladásra. Mert ha egyszer valahol a közvetítő keze működik, akkor a haszon nagyobbik fele is az övé marad.

Főfontosságú tehát a termelők érdekcsoportosulása minden téren. Sem az eszközöket, sem a látszólagos

eredményt kicsinyelni nem szabad. Sok megtakarított fillér koronákra váltható föl. Erre pedig nagy szüksége van a termelőnek. Óriási terhek, gondok nyomják és hogy ez megkönnyíthessék, minden lehető el kell követnünk. Sok eszköz van a nép kezében, melylyel segíthet a helyzetén. Az önségély érzetének minél hatalmasabb mérvben való kifejlesztésén kell dolgoznunk, hogy a nép saját maga jöjjön tudtára annak, hogy milyen úton érhető el az ő boldogulása és mi módon védheti meg érdekeit minden idegen befolyás és hatalmi önkényel szemben.

Azon terményeknek az értékesítése, melyekre nézve önálló szövetkezet alakítása nem lenne eléggé indokolt, legalkalmasabban a már működésben levő közszégi szövetkezet útján történik. Az ezen irányú kezdeményezések és a nyomában fakadó sikerek biztatók a jövőre!
—ő.

Újabb székely állatbiztosító szövetkezetek.

Darányi földművelésügyi miniszter legújabbban 9 székely állatbiztosító szövetkezetnek tette lehetővé, hogy működését megkezdhesse. A székely akciónak e nagy fontosságú kezdeményezése visszhangra talált az ország többi részeiben is és most már a székelyföldön megkezdett nyomokon másutt is alakulnak ilyen szövetkezetek.

Komáromi szövetkezetek közgyűlései. A „Komáromvármegyei Gazdasági Egyesület Szövetkezeti Központja“, a „Komáromi Hitelszövetkezet“ és a „Komáromvármegyei Hitelszövetkezetek Központi Árúraktára“ április hó 28-án tartották közgyűléseiket Komáromban, a vármegyeháza nagytermében, Baranyay Géza elnöklelete alatt. Az eredményes működésről tanúskodó jelentéseket Székely Antal titkár terjesztette elő. A szövetkezeti központ az 1907-ik évben 4 új hitelszövetkezetet, egy pinceszövetkezetet, egy gőzmalomszövetkezetet és egy gazdakört alakított. 170,000 korona értékű gabonát szállított a katonai élelmezési raktárak részére, képviselte a „Gazdák Biztosító Szövetkezetét“ s részére 38,308 korona biztosítási díjat szerzett; kiscgazdák között 60 drb nyugati fajú tenyészűszöt osztott ki 17,750 korona értékben. A szövetkezeti árúraktár árúforgalma 150,000 koronát tett ki s ezen nagy forgalmat a kedvezőtlen pénzviszonyok között is fennakadás és hitelmegszorítások nélkül tudta lebonyolítani. A szövetkezeti központ ezúttal utolsó záróközgyűlést tartotta s működési körét átruházta a „Felsődunai Szövetkezetek Szövetségé“-re, mely a szövetkezeti központ által ity eredményesen megindított szociális mozgalmakat négy vármegye területén fokozott tevékenységgel fogja folytatni.

Főispán a szövetkezetekért. Ugron Ákos főispán ma azon kevesek közé tartozik, akik még a legmagasabb polcon is átérzik és átértik a szövetkezeti mozgalom nemzetfejlesztő hatását. Főispánsága alatt Udvarhely-

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete

BUDAPEST (Központi vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi iroda:

Budapest, IX., Imre-utca 4. sz.

Nagy kőpinczéi: BUDAFOKON.

Értékesít húsféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és **MINDENMŰ ÉLELMICZIKKET.** Hordóbor-értékesítő osztály. ••• Égetett szeszesitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek. ••• Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

megyében a szövetségi élet felpettség, rohamosan megsaporodtak a gazdakörök, hitel-, fogyasztási- és értékesítő szövetségek. És ez mindazért, mert lelkes, bátor vezetnek a tisztjei, munkásai sem lehetnek mások. Ha van a szövetségi téren haladás és a népre kihatólag eredmény, úgy bátran mondhatjuk, hogy Ugron Ákos főispán vármegyéje az, amely ma az országban a legnagyobb sikert érte el. A vármegyék közül ez bír legnagyobb gazdasági, szövetségi hálózattal. Bár hazánkban sok ily erélyes és mégis csendes munkásságú szövetségi férfiúja volna, hogy a százak ezrekké, az ezek idővel mint egy test egy zászló alatt, a tömörülés zászlaja alatt vívhassák meg a jövő harcát.

Szövetségi cukorgyár. Nagyváradon Tóth László nagybirtokos mozgalmat indított, hogy a gazdák szövetségi alapon cukorgyárat létesítsenek. Az akcióhoz Tisza István gróf is csatlakozott. Belevonják Békés és Hajdú megye gazdáit.

Az első fecske. Öröndetes hírt vesszük annak, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy a vidéki néptanítók részére a szociális kérdések megismerése végett szociális kurzus rendeztessék. Az első ilyen szociális kurzus, amely a néptanítók számára rendeztetni fog, Kolozsvárott lesz június hó vége felé. Az előadói tisztet mint hírlík, Pokoly József ref. theologiai tanár vállalta el, aki már régebb idő óta foglalkozik a szociális kérdésekkel. Örömmel jegyezzük fel a kezdeményezést, mely a néptanítók körébe bevezeti a szociális munka ismeretét s ha azok a tanítást a gyakorlati életben érvényesítik, annak hatása a falvakban bizonyára nemsokára látszani fog.

Fogyasztási szövetségek nemzetközi bevásárló központja. A kremonai nemzetközi szövetségi kongresszus az előkészítő munkálatok végzésére a legnagyobb fogyasztó-szövetségi központok vezetőiből álló bizottságot küldött ki az alapvető munkálat végzésére. Magyarországból Balogh Elemér, a „Hangya“ vezérigazgatója tagja ennek a bizottságnak, amely Angliában Newportban június hó 6-án tartja első ülését. Valamennyi szövetségi központ már is széleskörű előkészületet tett oly irányban, hogy a newporti értekezleten ez a kérdés minden részleteiben megvitatható legyen, hogy a Hágába előreláthatólag augusztus havában összehívandó újabb értekezlet elé teljesen kész munkálat legyen terjeszthető. A newporti értekezlet egyik tárgyát képezni fogja azoknak az eszközöknek és módoknak a megvitatása is, amelyekkel a világ nagy szövetségei legsikeresebben ellensúlyozhatják a kartellek, trösztök és egyéb áremelő szövetségek, nemkülönben a tőzsdei spekulációk túlkapásait. Magyarországot az értekezleten gróf Károlyi Mihály és Balogh Elemér fogja képviselni, aki a „Hangya“ részéről konkrét javaslatokat terjeszt elő a nemzetközi árubeszerző központra vonatkozólag.

• MI ÚJSÁG? •

Nagy idők tanúja. Mosdósy József volt negyvennyolcas honvéd, gazdatiszt, hetvennyolc éves korában Budapesten meghalt. Résztvett a tokaji, az isaszegi csatákban és Budavára bevételénél; ott volt a világosi fegyverletételnél és csak hosszas bolyongással tudott az osztrák hadseregbe való besoroztatás elől kitérni. Az elhunytat özvegye, született Jenovay Lujza, gyermekei: Imre, fővárosi királyi tanfelügyelő, László, budapesti kereskedő, Andor, Gyula és Jenő fővárosi tisztviselők és nagyszámú rokonság gyászolja.

A branyiszkói hősök emléke. Mint Iglórol jelentik, a szabadságharcban elesett nyolc branyiszkói hős emlékére Szepes vármegye Branyiszkó hegyén emlékszobrot emel. Most vasárnap lesz a szobor ünnepélyes leleplezése, amelyre húsz képviselő társaságában Günther Antal igazságügyminiszter szintén felutazik: úgyszintén egész Szepes vármegye nagy lelkesedéssel készül a leleplezésre, amelynek fényét még a szomszédos vármegyék küldöttei is emelni fogják.

Győr vármegye Szent-István-ünnepéje. Győr vármegye törvényhatósági bizottsága a múlt évben elhatározta, hogy Szent István napját ezentúl minden esztendőben Pannonhalmán ünnepli meg. Az első nemzeti ünnepet az idén tartják meg fényes programmal, melynek összeállítása dolgában Fehér Ipoly titkos tanácsos, pannonhalmi főapát hétfőn Győrött tanácskozott Goda Béla alispánnal.

Károlyi Sándor gróf szobra. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai szoborral örökítik meg Károlyi Sándor gróf emlékét. A szobor már elkészült Strobl mester műtermében és nemsokára elhelyezik a városi Mezőgazdasági Múzeum udvarán. A szobor fehér márványból van faragva és Károlyi Sándor gróft úgy ábrázolja, mintha a mezőn járva és elfáradva, egy kőpadon pihenne. Mellette hever széles karimájú kalapja, erős kampós botja a padhoz van támasztva. A szobor ünnepies leleplezése ősszel lesz, amikor elkészül a Mezőgazdasági Múzeum román épület-csoportja. A templomban lesz elhelyezve a mezőgazdasági szakkönyvtár és a vele kapcsolatos nagy teremben tartják majd a mezőgazdasági ankétéket és fölölvasásokat. Itt említjük föl, hogy Csirszki herceg, bécsi német nagykövet a minap meglátogatta a Mezőgazdasági Múzeumot, hol Sárossy-Kapeller Ferenc miniszteri tanácsos kalauzolásával apróra meglekintett mindent és kijelentette, hogy ennél szebbet soha életében nem látott. Megígérte, hogy valahányszor Budapestre jön, meg fogja tekinteni a páratlan szépségű gyűjteményt.

Égő erdők. A Kovászna község mellett levő Sügepatak és Lőrincoldal nevű erdőrészek vasárnap reggel óta, a Zabola nagyközség Bojtos nevű erdeje és Gelence nagyközség csererdeje napok óta lángban állnak. Az oltás eddig eredménytelen volt, a tűz terjed.

Lengyelek Budapesten. Pénteken este tíz órakor 37 tagú lengyel küldöttség érkezett Lembergől Budapestre a Vörösmarty-szobor leleplezésére. A küldöttség tagjai nagyjából egyetemi ifjak, de voltak köztük városi tanácsosok is és reichsráthi képviselők is. A székesfőváros a küldöttség tagjait a dob-utcai elemi

iskolában szállásolta el. A vendégeket a budapesti egyetemi ifjak szombaton kivitték a Hűvös-völgybe. Másnap a küldöttség tagjai nemzeti viseletben jelentek meg a szoborleleplezésen. A küldöttség tagjai hétfő estig maradtak Budapesten, a mikor a város a Margitsziget alsó vendéglőjében lakomát rendezett a tiszteletükre.

Árpád vezér sírja. Árpád vezér halálának ezeréves évfordulóját ültük az imént és a tudomány mindmáig nem döntötte meg el, hol van a sírja? Ehhez a kérdéshez szól hozzá Zolnay Jenő dr., Pest vármegye tisztí ügyésze. Sok érdekes adat összehordásával azt bizonyítja, hogy Árpád sírja a Solt környékbeli egykori Fehéregyházán keresendő. Történeti adatok, de főképp mondák és hagyományok elég érdekesen bizonyítanak ez új föltevés mellett, melyet a szerző nagy lendülettel megírt tanulmányban igyekszik bizonyítani. A könyvet Kókai Lajos adta ki. Egy koronáért minden könyvesboltban kapható.

A hűség jutalma. Zboray dr. országgyűlési képviselő közbenjárására Darányi Ignác földművelésügyi miniszter díszoklevéllel és száz korona jutalommal tüntette ki Aldothe Vendel gazdasági cselédet, aki már negyvenkilenc esztendeje szolgál Festetics Tasziló gróf vörösi uradalmában. Az oklevelet és a jutalmat május 24-én délelőtt Bajzáth H. főszolgabíró adta át a kitüntetettnek a vörösi község háza előtt az uradalmi tisztek, a község előljárói és az egész falu népe előtt.

Új unitárius templom. Székelyudvarhelyről jelentik: Az ottani unitárius egyház újonnan épített díszes templomát e héten szentelte föl ünnepiesen Ferenc József püspök, ki nagy közönség jelenlétében mondott beszédet. Délben háromszáz terítékű lakoma volt, a melyen az erdélyi unitárius egyházmegyék is képviselve voltak. Este fényes bál volt. A püspök másnap reggel körülra ment és beutazta az unitárius községeket.

A pécsi francia ünnep. A francia katonák pécsi emlékszóbránák leleplezésén, a képviselőház küldöttségileg vesz részt. A küldöttséget Rakovszky István, a képviselőház alelnöke vezeti, aki szombat este tíz órakor indul a keleti pályaudvarról. A kormány képviselőjében Bolgár Ferenc államtitkár lesz az ünnepen. Azoknak a képviselőknél, a kik az ünnepen résztvenni kívánnak, sürgősen kell jelentkezniök az elnöki hivatalban.

A debreceni egyetem. Annak a nagyszabású mozgalomnak folytatásaként, melyet a debreceni egyetem érdekében Debrecen városa és a tiszántúli református egyházkerület megindított, június elején, mint Debrecenből jelentik, egy körülbelül kétszáz tagú küldöttség fog a kormánynál tisztelegni. A küldöttség, melyet Veszprémy Zoltán, Hajdú vármegye és Debrecen város főispánja fog vezetni, memorandumot nyújt majd át a kormány tagjainak. A küldöttségben részt vesznek Ugocsa, Bereg, Szatmár, Szilágy, Szabolcs, Heves, Bihar, Békés, Jásznagykunszolnok, Borsod vármegyék főispánjai, Nagyvárad, Szatmár, Szolnok és Nyíregyháza városok polgármesterei.

Az ázsiai talpas tyúk Magyarországon. Már két héttel ezelőtt figyelmeztette az Ornitológiai Központ tudós főnöke, Herman Ottó, a magyar közönséget, hogy az idén valószínűleg el fog jönni hozzánk a közép-ázsiai pusztaságokban honos talpas tyúk (Syrhaph-

tes paradoxus), mivelhogy oroszországi jelentések szerint ismét vándorútra kelt ez a nevezetes madárfaj. Lehet talán, ha igen elszaporodik hazájában, vagy más okokból is, nagy rajokban nyugat felé indul és az oroszországi síkságon is áthaladva, eljut ritka esztendőben a magyar Alföldre is. Lendi Adolf dr. jelenti most, hogy az első példány a mai postával érkezett intézetébe Szabadszállásról. Szépen színezett, fogoly nagyságú, de kicsit nyulánkább madár, amely ürgelábairól és hegyes farktollairól könnyen fölismerhető. A ritka vendégmadár elterjedésének megállapítására kívánatos volna, ha vadászó közönségünk figyelemmel kísérrné és minél gyakrabban küldené be az esetleg elejtett példányokat.

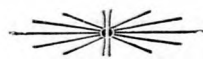
Sáska és hernyó Hajdúmegyében. Hajdúböszörményből jelentik: Vidovich László a rovarantani állomás tisztviselője a sáskával fertőzött határt vasárnap felülvizsgálta és konstátálta, hogy a sáskák mind kikeltek. Irtásukkal addig várnak, míg megnőnek. Vidovich hétfőn Hajdúnánásra ment felülvizsgálatra. Az összes szőlőkertekben ellepte a gyümölcsfákat a hernyó és igen nagy pusztításokat tesz. A lakosság petróleumégetéssel pusztítja a hernyókat. Kapussy Mihály gazda hernyóirtás közben leesett a fáról és meghalt.

Egy tanulóműhely megnyitása. Kassáról jelentik: Az orsolya-apácák női gazdasági tanintézetében újonnan létesített házi szövöipari tanulóműhelyt e héten nyitotta meg Szalay László főispán, a kereskedelemügyi miniszter képviselőjében. Záborszky igazgató üdvözölte a kormány képviselőjét, majd néhány szóval vázolta az intézet törekvéseit. Azután fölkerde a főispánt, hogy nyissa meg a tanulóműhelyt. A főispán válaszában tolmácsolta Kossuth Ferenc miniszter sajnálatát, hogy személyesen nem jöhetett el s kijelentette, hogy a miniszter nagyon fontosnak tartja a gyakorlati női nevelést és a jövőben is megígérte támogatását. Azután a főispán megtekintette az intézetet. A megnyitó ünnep után villásreggeli volt, amelyen a kassai püspök és a város polgármestere is részt vettek.

Orosz menekültek Magyarországon. Kedden éjjel tizenkét zsidó-orosz menekült érkezett Szatmárra kocsin. A rendőrség előállította őket. Az ottani ortodox zsidók küldöttségileg kérték a főkapitányt, hogy bocsássa őket szabadon. Tankóczy Gyula főkapitány azonban a törvényre való hivatkozással megtagadta kérésüket és elrendelte a menekültek visszatoloncolását.

A kincskeresők. Ságvár községben egy csapat vándorcigány kincskeresés ürügye alatt több embert az erdőbe csalt, kiknek mindegyike 300 koronát vitt magával a cigányok megjutalmazására. Az erdőben a cigányok egyszerre megröghanták az embereket, kirabolták azokat s közülük az egyiket, Kurti Mihály földmívelést összeszurkálták. Kurti haldoklik. A cigányok megszőktek. A vizsgálat megindult.

Merénylet egy személyvonat ellen. Nagyváradról írják, hogy Bărănd és Sáp között a vasúti sínekre métermázsás követ hengerítettek vasárnap éjjel s a személyvonat mozdonya nekiment a kőnek. A mozdony megrongálódott s az utasok megrémültek a rázkódás miatt. Nagyobb baj nem történt, de a vonat soká vesztegelt a nyílt pályán, amíg az utána küldött mozdony be nem toltta Bărăndra. Így a személyvonat másfél órát késett, az utána érkező gyorsvonat pedig negyven percet. A merénylőket nyomozza a csendőrség.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

A répa kapálása.

A talajmunkák közül nemcsak a mélyművelésnek, hanem a kapálásnak is kiváló szerepe van a répatermelésnél. A kapálás természetesen csak akkor bír jelentőséggel, ha az többször és teljesen megfelelő módon végeztetik.

Nyári időben gyakran tapasztalhatjuk azt, hogy a répaföld a nagyobb esők után megtömődik és megcserepesedik. Az ily földek azonban gyakran már nem részesülnek több kapálásban, miután az előírt háromszori kapálás már elvégeztetett. Az ilyen megtömött földben a talajbaktériumok fejlődése akadályozva lévén, a répa fejlődése és táplálkozása is csökkenik azon egyszerű okból, mert a talajbaktériumok egészséges fejlődése nélkül egészséges növényi élet sem fejlődik a talajban. A talajbaktériumok csakis laza földben tenyésznek élénken, a répaföldek lazításának pedig egyedüli módja a többszöri kapálás.

Hogy a többszöri kapálásnak mily jelentős szerepe van a répatermés nagyságára, azt a végzett kísérletek legjobban igazolják. Teljesen egynemű talajon végzett kísérletek eredménye a következő volt:

	Répatermés
egyszer kapált parcellán ---	159 kg.
kétszer " " ---	182 "
háromszor " " ---	244 "
négyszer " " ---	281 "
ötször " " ---	295 "

Minél többször kapáltatott meg a répa, annál nagyobb termést adott. A gyakorlatban azonban háromszor kapálják többnyire a répát, mert a negyedik és ötödik kapálás nagyon megdrágítaná a répa termelési költségét annál is inkább, mert a negyedik és ötödik kapálás éppen azon időre esnék, mikor a munkabérek a legmagasabbak.

Egy gazda érdekes adatokat szolgáltat a kapálás fontosságáról. Munkáshiány miatt egy tábla répájának nagyobb része csak két kapálást kapott, a másik része háromszor kapáltatott meg. A kétszeri kapálásban részesült terület hektáronként 278 mm. répatermést, illetve 39·61 q cukortermést adott, a háromszori kapálásban részesült területen pedig ugyancsak hektáronként 309 q. répa-, illetve 43·28 q. cukortermés volt. A harmadik kapálás folytán a répa hektáronként 31 q. terméstopplettel adván, ennek értéke körülbelül 60 koronára tehető, míg a harmadik kapálás munkaköltségét hektáronként legfeljebb 20 koronára számíthatjuk.

A kapálásnak nemcsak azért van haszna, mert a talaj szellőztetését előmozdítja, a talajbaktériumok fejlődését elősegítjük, hanem megőrizzük a nedvességet a talajban, egyúttal a gyomot is irtjuk. A gyomok irtása is különösen fontos dolog, mert a gyomok nemcsak a

világosságot, levegőt, meleget és tápanyagokat vonják el a kulturnövénytől, hanem a talaj nedvességét is felhasználják a kulturnövény rovására. A kapálással — tapasztalás szerint — nemcsak a termés nagyságát, de a répa cukortartalmát is befolyásolhatjuk, a répát termelő gazdának pedig sohasem szabad arra gondolni, hogy répájának cukortartalma — ha jóminőségű répát termel — úgyis megfelelő lesz, hanem megfelelő műveléssel, különösen pedig többszöri és mély kapálás által arra kell törekednie, hogy répája ne csak jóminőségű, hanem nagy termést is adjon, mert a cukorrépa-termelés csakis akkor jár jövedelemmel, ha nagy termésével fizeti meg a gazda munkáját és munkájának költségét. M. Sz.

A növényvédelem májusban.

Májusban a legfőbb ideje és az utolsó alkalom arra, hogy az esetleg föllépő kártevők ellen előzetesen védekezzünk. Ehhez tartozik a gyümölcsfáknak permetezése a varasodás ellen. A fák kérgét meg kell tisztítani, a rákebeket kivágni, a kergén levő moszatot és fonatokat eltávolítani, a régi lombot leszedni és elégetni. A szőlőtőkéken különösen a lugasszőlőn meg kell vizsgálni a hajtásokat, nem található-e a már május vége előtt fejlődő lisztharmat és lehetőleg korán kell finoman örlött kénnel, legjobban Aschenbrandt-féle rézkénporral porozni. A tavasszal mutatkozó gaz ellen már kezdettől fogva erélyesen kell fellépni. Az irtószer a vasgálic vagy vasgálicpor. A rózságon a rózsarozsda ágakon székelő formájának világosvörös párnái mutatkoznak. Az ilyen ágakat rögtön le kell vágni és elégetni.

Az állati ellenségek már tömegesen lépnek fel ilyenkor. Ezeknek lárváit el kell pusztítani. A fákról le kell rázni és összefogdosni a cserebogarakat és a nagyszámmal fellépő ártalmas ormányosokat. Küzdeni kell a földi bolha ellen. Össze kell szedni és megsemmisíteni a drótférget, csalétkekkel is fogdossuk, épúgy a százlábút is kirakott burgonyával. A levéltetű ellen 1%-os dohánykivonatoldat ajánlatos. A vértetűt, első felléptekor, alkalmas szerekkel irtjuk. Ügyeljünk a gyökértetvekre és gyökérlegyekre. Az ebben az időben röpködő lepkék ellen fogólámpákkal és fogóüvegekkel kell védekezni. Vigyázzunk a hangyákra.

Végül, ha valahol nagyobb számban lépnek fel akár növényi, akár állati kártevők, forduljunk rögtön utasításért vagy segítségért a Rovartani Állomáshoz (Budapest, II., Debrői-út 13.).

VEGYESEK.

A takarmány termesztéséről. Minden gazdaságban készenlétben kellene tartani őszi répamagvakat, hogy más takarmánynövény nem sikerülte, jégeső vagy egyéb meglepetés esetén rögtön pótlásról gondoskodhassunk. Kedvező vetési idő esetén júniustól augusztusig vetünk a felszántott gabonaföldön, tarlón vagy üres kerti ágyakon. Az őszi répa olyan takarmány, amelyet szívesen fogyaszt őszi és téli eledelül minden háziállat és a sárgarépa és kalarábéhoz hasonlóan, amelyeknél termőképesség tekintetében sem áll hátrább, télire eltehető. Dús termést szolgáltat a marha számára, a tehenek édes, vastag tejet szolgáltatnak tőle, a vaj aromatikusan és a zsír viaszszárga; edényeink és hordóink megtelnek téli időre és aki egyszer kísérletet tett az őszi répával, bizonyára amellettt marad ezentúl is. A

REZEDA. Deutsch Miksa 2 éves szimmentháli üszője. A 200 koronás I. üsződíj nyertese.
XXV-ik tenyészállatvásár.

délbajor őszi répa további jó tulajdonsága, hogy rendkívül jó savanyú káposztát szolgáltat és általában igen egészséges főzelék. Kívánatos volna, hogy minden háztartásban feltalálható legyen ily egészséges őszi repa-káposzta.

Vetések állása. A földművelésügyi miniszter most tette közzé a vetések állásáról május 15-éig beérkezett tudósítások alapján készült jelentését. E jelentés szerint a vetések állása a kedvező májusi meleg és esős időjárás folytán általánosságban lényegesen javult. A vetések mindenütt erősödtek, bujább zöld színt nyertek, sőt ahol sok eső volt, immár a megdőléstől is kell tartani. Kivételt csak az alföldi síkság képez, ahol, mint rendszerint, most is kevesebb volt az eső és így a vetés fejlődésében visszamaradt, a gaz és különösen pedig az acat elhatalmasodott. E jelentést ily rövid vázlatban azzal közöljük, hogy a vetések mai állapotából a remélhető termésre még csak nagyon kevésé következtethetünk. Mindenesetre nagyon jó jel, hogy a kedvező májusi időjárás a vetéseket megbokrosította és így a legnagyobb veszély, mely a kedvezőtlen tél folytán fenyegetett, egyelőre elmúlt. A vetéseket azonban aratásig még annyi baj érheti, hogy azok mai állapotából a remélhető termésre alig következtethetünk, arra pedig teljességgel nem számíthatunk, hogy a netaláni kedvező termésemből a most annyira megcsappant készleteket fődözhessük. A szőlő és gyümölcs szintén szépen fejlődik, de még ezt is igen sok baj érheti.

A drótféreg irtása. Ha a drótféreg a cukorrépa ültetvények nagy részét még fakadás előtt veszélyezteti, akkor a földet hengereléssel lehetőleg szilárddá kell tenni. Ily esetben a répát sekélyebben is lehet beforogatni, úgy, hogy a fiatal csirák kevésbé vannak kitéve a lefalásnak. A vetőmaggal nem szabad takarékoskodni. A tapasztalás mutatja, hogy az átszántás után másodsor berakott répamagvak kevésbé, vagy egyáltalában nem szenvednek a drótféregtől. Ennek magyarázata az, hogy a növényké a magasabb hőmérséknél késő tavaszon gyorsabban fejlődnek. Azért ajánlatos a bevetést nem korán eszközölni. A növekedést chilisalétrommal való trágyázással mozdítjuk elő. Ily esetben a drótféreg kevesebb kárt tehet. Igen célszerű burgonya vagy sárgarépaszeleteket is kirakni a mezőn. A drótféreg inkább vonzódik e családokhoz és minden reggel korán összeszedhető. A kisüzemben ez az eljárás sok helyütt igen sikeresnek bizonyult.

Békarokka irtása. A békarokka vagy más néven mezei surló mélyen gyökerező évelő gyomnövény, amely nedves szántóföldeken, réteken és legelőkön terem. E gyom gyakran igen nagy mennyiségben fordul elő a nedves legelőkön és réteken, elannyira, hogy az ilyen rétek szénáját a ló kivételével semmiféle háziállat meg nem eszi, sőt azokra mérgező hatással is van. A szarvasmarha számára az ilyen széna értéktelen. E kellemetlen gyom legbiztosabb irtási módja az, ha az illető rétet, legelőt vagy szántóföldet a felesleges víztől megszabadítjuk, amit legcélszerűbben mély alagsövezéssel érhetünk el.

• MULATTATÓ •

Káplár úr Varga.

Írta: Liptai Albert.

Amikor még otthon volt szülőfalujában, Kövesden, mindenki úgy szólította csak, hogy „Pista te“. Akurátusan úgy, mint a falu többi legényeit: Nagy Gábort, Csák András, Veres Pétert; ő nekik sem járt ki más titulus, mint Gábris te, Andris te, Péter te.

De amikor katonáéktól hazakerült falujába, nem szenvedhette, hogy valaki csak úgy félvállról odamondogassa neki, hogy „Pista te“; még az sem volt inyére, ha úgy szólították, hogy: Varga István. Huszárosan, hetyke szóval felvilágosította a falu embereit, hogy ő ezentul nemcsak hogy nem „Pista te“, nemcsak hogy nem is „Varga István“, hanem elsőbben is „káplár“, azonfelül pedig még „ur“ is. Őt ezentul magázza mindenki, mert amióta a katonasort kiállotta, már nem olyan bugris paraszt, mint a többi.

Dehogyan vette volna föl ezentul káplár ur Varga azt a bő ráncu gatyát meg a pitykés lajbit és azt a parasztos pörge kalapot, nem illik az uri ember testére, fejére, ő paraszti sorba vissza nem áll többé.

Hát akkor minek is jött haza szülőfalujába, Kövesdre? Miért is állított be kaputos ember létére hosszú pantalonnal, mellénnyel, uri kabáttal és kalappal, no meg valóságos ezüst ketyegő órával abba a kis rongyos faluba?

Hát van annak oka. Még pedig nem is egy, kettő is. Avagy talán hegyibe még egy harmadik is. Elsőbben is jól esik az embernek akkor, amikor a mundért levetette és sok-sokat tapasztalt, látott, tanult katonáéknál, egy kicsit eldicsekedni azzal, amit látott meg tanult. Hiszen olyan okos lesz az ember katonáéknál! Megtanul még idegen nyelvet is. A németet biztosan. Ki-ki pedig még a tót, horvát, szerbet és egyéb efféléket is. Müvelt emberré lesz katonáéknál. Valóságos, igazi ur.

Azután meg másodsorban azért is jött vissza pár napra a faluba Pista, akarom mondani káplár ur Varga (bocsánatot kérek, hogy elvéstem az illő megszólítást!), hogy egy kis pénzmagra tegyen szert, hogy elkérje az apai jussát, mert ő bizony ezentul feléje sem néz a falunak, uri foglalkozása lesz a fővárosban, Budapestben; uri ember létére pedig csak uri módon járhat, öltözhet, élhet, azért kell neki az a „pár garas“. Az ő őbesterje nagyon megszerette Pistát, akarom mondani káplár ur Vargát, tehát megígérte neki, hogy megteszi egy jó barátjánál, Almássy gróf ő kegyelmességénél portássá, igen, valóságos portássá. Szóval urrá.

Harmadszor pedig volt káplár ur Vargának pár szava Erzsókhöz. Hogy ki az az Erzsók, azt talán nem is kell sok szóval elmondanom. Az ő szép rózsája, galambja, csillaga volt.

Mert hát, ugy-e, így szólítja a legény kedvesét?

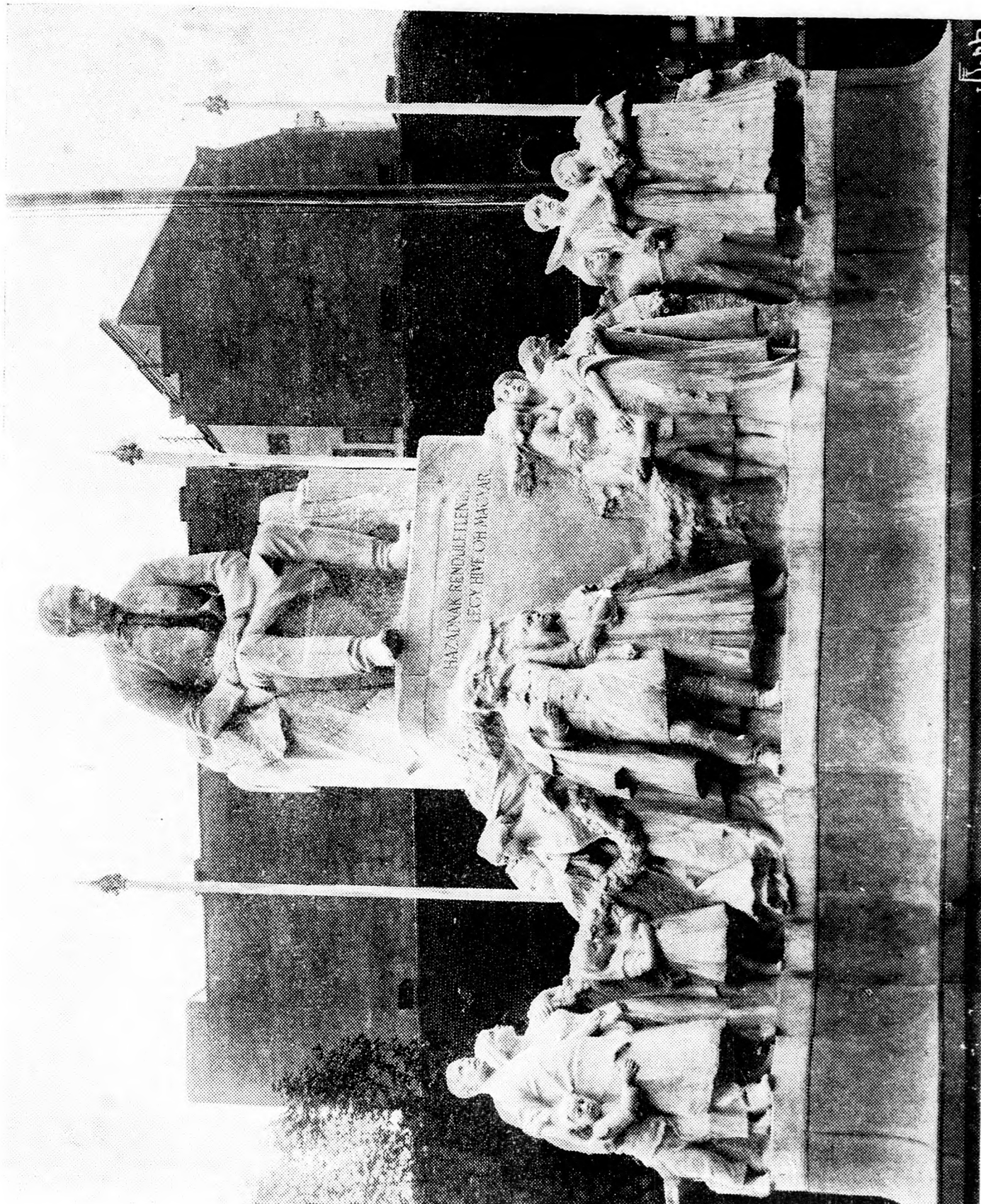
Hallgassák csak meg, hogy mit is diskurálnak ők ketten egymással? Pista és Erzsók.

Pista, azaz káplár ur Varga, amugy uriasan félrecsapja városi kalapját és a pitvarajtóba állva, ilyen szólítja meg a leányzót:

— Hazajöttem, Erzsók, mert volna egy pár szavam hozzád.

Erzsók szemlesütve, szégyenkezve állott előtte és alig hallható hangon kérdé:

— Mi az, Pista?

Vörösmarty-szobor Budapesten.

— Hát jó, nem bánom, ha annak szólitsz, kedvesem — felelé a legény — tenéked szabad, megengedem. De más ne próbálja ám meg, aki sajnálja a kobakját! Oly nagy urrá lettél, te Pista — suttogott tovább a leány.

— Hát bizony felvitte az Isten a dolgomat, Erzsók. Azért is jöttem most hozzád, hogy megkérdezzem tőled, akarsz-e velem a városba jönni? Uri asszonyiná teszlek, selyemruhát veszek neked, módos kalapot, csipkés napernyőt, keztyűt, lakktopánt és egyebet is, amit csak kívánsz.

— Nem illek én már tehozzád, Pista — hebegett zavartan Erzsók.

— Sebaj, rózsám — felelé a legény — majd kitanítlak én téged az urimódra.

— Nem tudnám én azt sohasem megszokni — ejté tovább a szót Erzsók.

— Ne hidd azt galambom. Könnyebb az uri jó módot megszokni, mint a nehéz parasztsorba visszaállni — viszonzá Pista.

— Nem merném én felvenni azt a drága ruhát, meg a keztyűt, te Pista. Ugy lerína, lekiváncoznék rólam, hogy röstellném utóbb, ha mégis felvenném.

— Lárifári! — válaszolt káplár ur Varga — hát lekiváncozik rólam ez az uri ruha, te Erzsók? Nézz meg engem elülről, hátulról, nem úgy áll rajtam ez a gérok, mintha rám szabták volna? Pedig hiszen ott vettem a nagy piacon Budapesten; ott, ahol olcsón vehet a szegényebb ember is mindenféle jót, ahol az van kiírva egy nagy táblán: „uraságoktól levetett, olyan mint az új ruha, olcsón kapható“. De erről nem szabad tudni senkinek!

— Hát én csak amondó vagyok, kedves Pistám, hogy mi már nem pászolunk egymáshoz. Te urrá lettél, én szegény leány vagyok és az is maradok. Isten veled, kedves Pistám!

Azzal sarkonfordult Erzsók és pityeregve besietett a tisztaszobába, ahol senki sem keresi, senki sem látja, ha kisírja magát.

Káplár ur Varga egy darabig szótlánul nézett utána, azután egyet dobantott a lábával és haragosan így szólta el magát:

— Gombház, ha leszakad, lesz más!

Otthagya Erzsókot. Majd akad leány elég Budapest fővárosában, aki szívesen vállalkozik arra, hogy tekintetes asszony legyen és drága selyemruhát és keztyűt viseljen.

***

Vasárnap lévén, a falu legényei és szép lányai összejöttek a korcsma előtti réten, a nagy ákácok alatt egy kis tereferére, meg táncra, mulatságra. Csak Erzsók hiányzott. Ő hon maradt. Siratta elvesztett kedvesét, Pistát.

A cigány hamar ott termett és huzta a ropogós csárdást. Vigan járták a táncot mind és sűrűn forgatták a boros poharakat is a legények. Pista csak nézte, nézte őket. Szeretett volna ő is közéjük állni, de hát uri módja már nem engedte meg azt. Amikor lehangosabb volt a jókedv, Pista odaállt a rét közepére és teletorokkal még egyszer elkurjantotta magát:

— Gombház, ha leszakadt, lesz más!

Azután bucsut intett egykori pajtásainak, a lányoknak, nekiindult az ákácoknak és egyszerre eltűnt. Sohasem látták többé Kövesden.

***

Ur lett belőle Budapesten. Tekintetes ur, Almássy gróf ur portása. És elvette a gróf ur szobalányát, Annát.

Az már értett az uri módhoz. Ugy tudott öltözni, hogy a méltóságos grófné sem különben! Hogy illet rá a selyemruha, a csipkés ernyő, a drága, módos kalap és a keztyű! Igazán grófnőnek született.

A faluba, Kövesdre, utóbb csak az a hír érkezett, hogy Pistát, azaz káplár ur Vargát, akarom mondani, tekintetes Varga István portás urat, tönkretette a sok puccal, cifrázkodással felesége, Anna, a volt szobaleány és mint szegény koldus fejezte be életét szegény Pista, illetőleg, hogy meg ne sértsem, káplár ur Varga.

A dán paraszt-egyetemek.

Grundtvig Miklós Frigyes dán történetíró és bölcsész agyában született meg az a gondolat, hogy a népet a népiskola után is tanítani és nemesebb emberi és nemzeti életre nevelni kell. 15—21 éves kor az idő, mikor az ifjú lelke kialakulóban van, ezt az időt kell tehát fölhasználni a nép művelésével foglalkozóknak. És Grundtvig addig dolgozott terve érdekében, míg VIII. Keresztély dán király elrendelte, hogy Soröben a kir. akadémiával kapcsolatban Grundtvig eszméinek alapján, megfelelő nép-főiskolát szervezzenek. De a király meghalt, mielőtt rendeletét teljesítették volna, utódja pedig nem akart a köznép fölvilágosításáról semmit sem tudni. Grundtvig barátja és eszméinek lelkes híve, Flor tanár, erre 1844-ben magánvállalkozás útján megnyitotta Észak-Schleswigben, Röddingben az első dán nép-főiskolát. Majd néhány gazdagabb férfi támogatásával Kold Kristen épített 1851-ben ilyen iskolát és egyelőre tizenöt parasztfiút vett be az iskolával kapcsolatos inter-nátusba, csekély havidíj mellett.

A bennlakás Kold iskolájában nem a szokásos módon volt berendezve. Hasonlított egy parasztcsaládi élethez. Kold, mint a parasztcsalád feje, mindig együtt volt növendékeivel. Együtt étkezett és dolgozott velük. Nem könyvekből tanította, hanem élőszóval adott elő mindent.

1854 előtt a paraszt-egyetemek tanulóinak száma nem volt több 200-nál. 1854-től 1864-ig az évi átlagos szám fölemelkedett 400-ra. 1851-ben a dán törvényhozás is 4000 koronát szavazott meg céljaira, amely összeg 1860-ig 20,000 koronára emelkedett.

1864-ben a Dániára nézve szerencsétlen schleswig-holsteini háború meggyőzte az ország vezetőférfiát, hogy a nemzet csak úgy szedheti magát össze, ha a népet az eddiginél lelkesebb és energikusabb munkásságra nevelik. Nagyobb munkásságra pedig csak szellemileg fejlettebb nép képes. Ezért egy csoport, többnyire teológus fiatal-ember, kivétel nélkül Grundtvig eszméinek híve, a nép közé ment, hogy ahol alkalom kínálkozik, népegyetemet állítsanak. E fiatalembereket a kormány is támogatta anyagilag, amennyiben az eddigi 20,000 korona állami segítséget 40,000 koronára emelte föl.

Ily módon 1865-től 1875-ig 60 ilyen nép-főiskola keletkezett és a tanulók évi átlagos száma is 3000-re emelkedett. A nyolcvanas évek közepe után ez az átlag 6000-re emelkedett. A növendékek túlnyomó nagy többsége földművelő parasztok gyermeke volt és pedig parasztgazdáké s földmunkásoké. Igen sokan voltak közöttük néptanítók és falusi szatócsok vagy házalók gyermekei is. A dán falusi parasztok közül ez idő szerint minden ötödik vagy hatodik ember egy ilyen nép-főiskola növendéke volt. A nép-főiskolák jelenleg élő végzett növendékeinek számát átlag 120,000-re teszik. De látszik is hatásuk a dán parasztság életében. A híres dán tejszövetkezetek, termelő-, elárúsító- és kontrol-egyesületek elüljárói 65 százalékukban ez iskolák végzett növendékei közül kerültek ki.

Ez iskolák szervezete, módszere és nevelő eljárása főbb vonásokban a következő:

Télen, november elsejétől április elsejéig, a fiúk számára van nyitva az iskola. Ekkor ezek hazamennek, hogy atyjuknak a nyári munkákban segítsenek. Május elsején megkezdődik a leányok nyári iskolája és tart öt hónapon át, az ősz kezdetéig. Minden iskolában az igazgatón kívül két tanító van. A leányiskolákban még egy tanítónő is. A növendékek az iskolai épületben együtt laknak az igazgatóval és családjával. Átlagos ára ez internátusokban a havi ellátásnak 30 korona szokott lenni, amelyben benne van a tandíj is. Az iskolát vallásos szellemben vezetik.

Grundtvig eszméinek megfelelően, ez iskolákban a tanítás főtárgya a történelem. Az oktatás nem könyvből történik, hanem szóbeli. Nem iskolaszerű, hanem elbeszélésen és beszélgetésen alapuló. Célja, hogy a növen-

gök van köztük választani. A tanítás módszere előadás és beszélgetés. E főiskolán, ellentétben a többiekkel, a növendékektől több magánszorgalomból való készülést követelnek. Ebben a népfőiskolában az igazgatón kívül 16 tanár és két tanítónő működik. A nyári három hónapban a tanárok fiatal népiskolai tanítók számára államilag segélyezett tanfolyamot tartanak.

E népfőiskolák száma jóformán évről-évre változik. Az állam bőkezűen támogatja őket s a nyújtott támogatás fejében semmi befolyást sem gyakorol rájuk, csupán annak ellenőrzésére tart egy biztost, hogy miként használják föl az adott támogatást. A nyújtott segítség már tíz évvel ezelőtt 300,000 koronára rúgott. Ebből 120,000 az iskoláknak jut, 180,000 pedig a szegényebb tanulóknak ösztöndíjul.

Teles Ede.

Márkus Géza.

A Vörösmarty-szobor megalkotói.

dékekben az olvasás vágyát fölkelte. E vágy kielégítésére minden iskolában jól megválogatott iskolai könyvtár van, amelyet a növendékek az igazgató és a tanítók fölügyelete alatt szabadon és tetszés szerint használhatnak.

E népfőiskolák között különálló és sajátos helyet foglal el az askovi iskola, amely 1878-ban valóságos egyetemmé lett a többi népfőiskola között s amelyben Grundtvig eszméi olyformán öltöttek testet, mint azt a negyvenes évek végén a sorói kir. akadémiával kapcsolatosan VIII. Keresztély király akarta megvalósítani. Ez iskolába már csak olyan növendékeket vesznek föl, akik már valamely más alsóbbrendű népfőiskolát elvégeztek. Ez iskola is két részből áll. Egy téliből fiúk és egy nyáriból leányok számára. A tanfolyam két egymást követő téli vagy nyári öthónapos félévből áll. Tantárgyak: dán nyelv és irodalom. Német és angol nyelv. Történelem és pedig skandináv és világtörténelem. Statisztika. Földrajz. Természettudományok. Meny nyiségtan. Egészségtan. Rajz és testgyakorlat. E tantárgyak nem mindannyian kötelezők. A növendékeknek

APRÓSÁGOK.

A király külföldi ezredei. Királyunk osztrák császári jubileuma alkalmából azok a külföldi ezredek, amelyeknek királyunk a tulajdonosa, Bécsben tiszti küldöttséggel fognak tisztelni ő felsége előtt. A király a következő külföldi ezredek ezredese, illetve tulajdonosa: a porosz királyi 2. számú Ferenc-gárda gránátos ezrednek, a 6. szleswig-holsteini huszárezrednek, a 4. vürtembergi gyalogezrednek, az 1. vürtembergi lövészezrednek, a 17. szász dzsídásezrednek, a 13. bajor gyalogezrednek, a 35. császári orosz dragonyosezrednek, a kexholmi gárda testőrezrednek, az 1. nagybritanniai királyi gárda gragonyosezrednek, az 5. portugál királyi gyalogezrednek, a 6. román királyi tűzérezrednek és a 38. számú Castilla y Lson spanyol királyi gyalogezrednek. Ezenkívül királyunk tiszteletbeli tábornagya a porosz és a nagybritanniai hadseregnek és tábornoka a svéd hadseregnek. A német ezredek küldöttségei együttesen fognak tisztelni.

A kivándorló tragédiája. Brooklynból egy magyar leány kálváriáját jelentik. Brightonban a sétáló közönség szemeláttára a tengerbe ugrott Szél Vilma tizennyolc esztendő magyar leány. Két hajós azonban saját élete kockáztatásával kimentette és a mentők a kórházba vitték. Kihallgatása során a leány elmondotta, hogy egy esztendővel ezelőtt vándorolt ki Magyarországból. Csábító ügynökök busás keresetet helyeztek neki kilátásba. Amikor hajójuk kikötött, egy leánykereskedő kezei közé került, akitől azonban még aznap megszökött. Azóta sem jutott keresethez. Volt mosóné, csizmatisztító, lapkihordó, hordár és cseléd, de sehol sem tehetett állandó alkalmazásra szert. A nagy nélkülözések — mert hogy a becsület útján akart maradni — teljesen megtörték. Az utóbbi időben se szállása,

Halrabló madár.

se eledele nem volt és ezért határozta el magát az öngyilkosságra. Ha felgyógyul, az osztrák-magyar konzulátus költségén visszajön majd Magyarországra.

A büszke spanyol vetélytársa. Egy utazó a következőket írja: „Egy körutamon, amelynek folyamán több helyen felolvasásokat tartottam, egy ausztráliai kikötőben is partraszállottam. A kikötőben málhahordónak se híre, se hamva nem volt. A közelben azonban egy durva külsejű öreg fickó támaszkodott neki a kikötő korlátjának. Zsebre sülyesztett kezekkel bámult bele tétlenül a világba. Odaintettem magamhoz:

— Hozza el ezt a podgyászt a szállóig — szoltam hozzá — kap érte egy dollárt.

A megszólított álmos tekintettel, megvetően, amúgy félvállról végignézett, azután kihúzott a nadrágzsebéből három vagy négy aranyat, azt lomha mozdulattal — behajította a tengerbe. Aztán újból megvetően végignézett rajtam és egyetlen szó nélkül háttal fordított.”

— A „Független Ujság“-ra fizessünk elő mielőbb, hogy a lap szétküldésében akadály ne legyen.

Előfizetési felhívás!

Május hó elsején új előfizetést nyitottunk a **Független Ujság**-ra.

A „Független Ujság“ tizennégy esztendő óta a magyar népnek,

a földművelő- és kisiparos-osztálynak

őszinte barátja, jóakarója, tanácsadója.

Hetenként beszámol az olvasónak mindarról, ami az édes hazában és kint a nagy világban történik.

A gazdasági haladásnak, a szövetkezeti mozgalmaknak, a kisemberek boldogulásának

a „Független Ujság“

az egyedüli ujságja és szóvivője a magyar sajtóban.

Amellett, hogy a **Független Ujság** tájékoztatja a gazdát, kisiparost mindarról, ami őt érdekli; „Mulattató“ rovatában elbeszéléseket, költeményeket, ismeretterjesztő olvasmányokat közöl hétről-hétre.

Küzd a magyar nemzet gazdasági jóléteért, fölkarol minden mozgalmat, amely a magyar nép megerősödésére irányul.

Programmunk „a magyar nemzeti politika elérése, a gazdasági gyarapodás, ebben a kisemberek érdekeinek megvédése“.

Ennek a mi programmunknak megvalósítását tegyék lehetővé t. előfizetőink azzal, hogy mint eddig, ezentúl is hiven csoportosuljanak a „Független Ujság“ kibontott zászlója alá.

Egyszóval: a „Független Ujság“ a magyar nép őszinte barátja, tanácsadója, melyet elismert magyar írók szeretettel írnak a magyar nép számára. A „Szövetkezeti és Gazdasági Évkönyv“ című karácsonyi ajándékunkat, amely kiváló írók tollából számos tanulságos és hasznos cikket, képekkel ellátva tartalmaz, mindazok megkapják, kik legalább félévre előfizetőink sorába lépnek.

Előfizetési ár:

Egész évre	8 korona
Félévre	4 „
Negyedévre	2 „

Minden egyes t. előfizetőnket arra kérjük, hogy ne csak saját maga ujjtsa meg előfizetését, de iparkodjék lapunkra lehetőleg még legalább egy új előfizetőt szerezni s a „Független Ujság“-ot tehetségéhez képest terjeszteni. Hazafiúi tisztelettel a

„FÜGGETLEN UJSÁG“
szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

Felkérjük mindazokat az olvasóinkat, akiknek az előfizetése április végével lejárt, szíveskedjenek azt megújítani, nehogy a lap küldése fennakadást szenvedjen.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete jelentése 1908. május 20.

Budapesti Központi Vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahus 1'24—1'40 K., helybeli borjúhús 1'08—1'24 K., sertéshús 1'44—1'46 K., szalonna füstölt 1'28—1'40 K., szalonna, olvasztani való 1'20—1'30 K., háj 1'36—1'40 K., sertézsír 1'40—1'44 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 1'40—1'60 K., hazai sonka 1'80—2'— K. szalámi 3'20—3'60 K.

Baromfi-félék: ———— K., rántani való csirke 1'60—3'20 K., sütni való csirke 3'20—4'— K., kacsza, hizott 14'—20'— K., lud, hizott 14'—20'— K., pulyka, hizott ———— K. páronkint. Vágott hizott liba 1'30—1'50 K., vágott hizott kappan, kacsza és pulyka 1'20—1'60 K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Arak métermázsánként értendők). Buza 23'50—23'80 K. Rozs 20'40 K-tól ———— K-ig. Árpa 13'70 K-tól ———— K-ig, jobb minőségű K-tól — K-ig. Zab 14'—14'80 K. Tengeri 12'30—12'10 K.

Teavaj: (centrifugált) 2'80—3'10 K., főzővaj 1'80—2'20 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 30—40 fillér.

Tojás: bácskai 77.—78.— K., erdélyi apróbb áru ———— K. ládánként (1440 drb). Apadt ———— K., meszes ———— K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonárú) sárga 4'60—6'— K., rózsza új 5'—6'— K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt ———— K., mm.ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7
K.	34.40	34'—	32'60	33'—	32.60	32'20	31'40	30'20

Takarmányvásár. Réti széna 6'20—8'20, muhar 8'—8'60 zsup-szalma 6'60—7'—, alomszalma 4'—5'20.

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:
zsitvabesenyői Rubinek Gyula,
az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

A „FÜGGETLEN UJSÁG”-ban megjelent képek lemezeit (kliséket) olcsón kölcsön adja, esetleg eladja a „FÜGGETLEN UJSÁG” kiadóhivatala, BUDAPEST, IX. KERÜLET, ÜLLŐI-UT 25. SZAM.

Fajbaromfi és költőtojás, sok éremmel kitüntetett törzsek után, óriási lud, kacsza, pulyka stb. **diszgalambok**, madarak, **fajkutyák**, ajánlunk kitűnő vizslakopó, vaddisznós és borzbekeket, nyersen és idomítva; továbbá óriás szentbernáthegyi újfundlandi doggok, orosz agarak, skóciai juhászkutyák, magyar komondorok, uszárók, törpe ebek és kitűnő **patkányirtókat**, hosszuszőrű **angoramacskákat**, óriás fülesbaglyokat, élő és kítőmött vadak, óriás **nyulak**, **méhek** és felszerelések, állattenyésztési eszközök, állattápszerekészítményeket, állatokat kitűnő módszer szerint idomításra, gondozásra, nevelésre és gyógykezelésre elfogadunk, cseréket és vételeket kötünk. Árjegyzéket bérmentve küld: **Diana-telep Tar, Heves megye 11669.** „Kértek e lapra hivatkozni.”

Védjegy.

A „Dewett tábornok ágyuaczel-kasza” a legnemesebb ércből vegyített különleges ágyuaczelből van készítve, melynek készítése a gyár sajátja és titka. — 500 koronát fizetek annak, aki más czégtől „Dewett tábornok ágyuaczel-kaszát” tud előmutatni. — 1000 koronát fizetek annak, aki 100 „Dewett tábornok ágyuaczel-kasza” elől 2 rosszat tud előmutatni. — Aki teljesen megbízható, jó kaszát akar magának beszerezni, az addig kaszát senkitől ne vásároljon és ne rendeljen, míg fenti hírneves czégtől képes árjegyzéket nem kér, melyet az bárkinek ingyen és bérmentve küld. Mindenki kérjen árjegyzéket egy levelezőlapra. A téli hónapok legalkalmasabbak megrendelések gyűjtésére. Gyűjtőknek kedvezmény! Teljes jótállás! 10 drb rendelésnél 1 drb ingyen! Lelkiismeretes kiszolgálás! Több ezer köszönőlevél és utánrendelés áll az érdeklődőknek rendelkezésükre.

Gyémántaczel-borotva, 5 évi jótállással, 1 frt 50 kr.

melynek egyedüli és kizárólagos szétküldője és elárúsítója

SOHR PÁL,
Somogy-Szill, 47. sz.

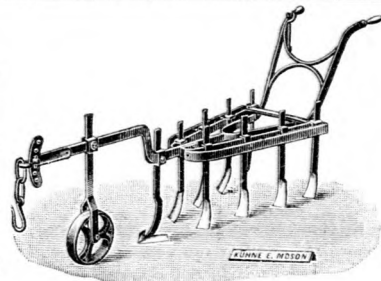
Kühne E. hazánk legrégebbi mezőgazdasági gépgyára :: :: **Mosonban**

elismert gondos kivitelben szállit: mindennemű egysoros kapálóeszközöket,

Columbia kultivátorokat, Herrmann-kapálókat, Laass-rendszerű többsoros kapálógépeket, Burgonyamivelőgépeket, Szénagereblyéket, „Osborne” kévekötő- és marokrakó arató- és fűkaszaló-gépeket.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

Fiókraktárak: Debreczen és Temesvár.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét

a budapesti

gyapju-aukceziókra

melyek idei első sorozata folyó évi július hó 15-én
veszi kezdetét.

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat
Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapju-
küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes
díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban ré-
szesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-
világosítással szolgál:

**Magyar Általános
Hitelbank**

Áruosztály — Gyapjuárverések
Nádor-utca 12. sz.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photocznokografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet stb.
utján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photolithogra-
fiailag legszebben, legolcsóbban sokszorosíthatnak.

Videki megrendelések pontosan és jutányosan eszközölhetnek.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900. Biztosítási alap: Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával 1.970.840.— kor.
Tartalékok 764.780.16 kor.

Összesen 2.735.104.16 kor.

1901. évi fölösleg	90.349.— kor.
1902. évi fölösleg	59.782.26 kor.
1903. évi fölösleg	109.531.73 kor.
1904. évi fölösleg	72.438.23 kor.
1905. évi fölösleg	61.730.60 kor.
1906. évi fölösleg	39.243.65 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére, különféle mértékek szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegtől úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzletfeleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

M. kir. földmív. miniszter.

3747. II—1. szám.

Árlejtési hirdetmény.

A sepsiszentgyörgyi m. kir. állami méntelep homoródi, sepsiszentgyörgyi, dési osztályainál elhelyezett katonai legénység és ménállomány részére 1908. év augusztus hó 1-től 1909. év október hó végéig szükségrendő takarmány és egyéb cikkek biztosítására a fenti méntelep számvevő irodájában folyó év május hó 29-én d. e. 9 órakor írásbeli zárt ajánlati tárgyalás fog tartatni.

A szállítási feltételek úgy a sepsiszentgyörgyi méntelep-parancsnokságnál, mint az egyes osztályoknál megtekinthetők.

A takarmányszükségletre megjegyztetik, hogy a termelők nemcsak az egész mennyiségre, hanem 100 métermázsára is tehetnek ajánlatot.

Egyenlő ajánlatok esetén a gazdák és gazdasági szövetkezetek előnyben részesülnek.

Felhivatik az érdekeltek figyelmé a hatóságilag kifüggesztett árlejtési hirdetményekben foglalt mintára.

Budapest, 1908 május 13.

M. kir. földművelésügyi miniszter.

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Ujdonság! Az 1908. évi mintájú Alfa-Separatorok a jelenkor legelőkétebb fölözőgépei. Nagy és kiváló munkabírás mellett bámulatos könnyen járnak.

Több mint 500,000 Alfa Laval Separator az egész világon.